

ROTTERDAMSCHES COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het gehele Rijk.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1. Iedere regel meer... 0.30

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 13 Augustus.

(Particuliere Correspondentie.)

Gisteren zijn weer een paar belangrijke stukken uitgegeven, betrekkelijk de houding onzer Regering in den Amerikaanschen burgeroorlog.

In den aanvang van zijn schrijven dd. 28 mei vestigt de heer Seward de aandacht op, dat 30 Engelsche schepen, die van zins waren de blokkade te verbreken, nu in de haven van Nassau liggen te wachten tot op 1 juni de proclamatie van den President betreffende de opening van eenige Zuidelijke havens in werking treden zal.

Uitgaande van de stelling, dat elke belangrijke stremming van handel, nijverheid enz. in Amerika, noodzakelijk ook in Europa moet worden gevoeld,

Ter beantwoording der vraag of de krijg spoedig tot een gewenscht einde komen zal, dient men te onderzoeken wat oorzaak was, dat de oorlog zoo lang heeft geduurd.

Een groot gedeelte van zijn brief is aan de slavenkwestie gewijd; ik zal er enkele volzinnen van mededeelen, die sterk genoeg spreken om geene nadere verklaring te behoeven.

„Reeds nu ontvlugten de negers, zoodra een Noordelijk leger in de nabijheid is. Met geweld kan dit niet worden belet, of het Zuiden zou een slaven-opstand zien uitbreken.

„Hoe langer de oorlog duurt, des te uitgestrekter zal deze beweging worden, en met die bevrijding der negers stort het geheele Staathuishoudkundig gebouw van het Zuiden, dat op slavernij is gegrondvest, in elkander, en de gevolgen van zulk een plotselinge omsmeek zouden voor Europa nog veel nadeliger zijn.“

Graaf Russell schrijft aangaande deze dépêche: „Tot heden (23 juli) heb ik van het stuk van den heer Seward geene nota genomen. Ten eerste liet ik dit na, omdat de Britse gezant, waarvan in dezen brief melding wordt gemaakt, naar het oordeel van Hr. Me. Regering ver van beslissend waren en verder omdat het stuk geen voorstel bevat, waartoe ons gevoelen wordt ingeroepen.

Hetgeen na de dagteekening van de dépêche des heeren Seward is geschied, bevestigt dat wij in het eerste punt geen ongelijk hadden. Er zijn overwinningen behaald en nederlagen geleden; men heeft in de onmiddellijke nabijheid der Zuidelijke hoofdstad, stellingen ingenomen en deze weder verlaten. Dit alles gebeurde ten koste van vele menschenlevens, terwijl maatregelen als het aannemen der confiscatie-act door het Congres, en de proclamatie van generaal Butler te New-Orleans, bewijzen, dat de strijd steeds met grooter bitterheid wordt gevoerd.

De nadering van een slavenopstand, waarop de heer Seward in zijne dépêche zoo zeer de aandacht vestigt, doet ons slechts vrezen dat er nog een andere oorzaak van verwoestingen zal gevoerd worden, bij degenen die nu reeds een land versterken, nog kort geleden bloeiend en rustig.

Op dit oogenblik verlangt de Regering niets sterker dan de vervulling te zien van hetgeen waartoe de President in zijn antwoord aan de gouverneurs der zeventien Staten spreekt, namelijk een spoedig en voldoende einde van dezen onnodigen en noodlottigen burgerkrijg.

Wat verder de publieke meening hier te Lande betreft, de President weet, dat volkomen vrijheid in het uiten zijner gevoelens over elke gebeurtenis, hier te Lande gebruikelijk is; een gebruik, gehelligd door de wet en door het verstand der Natie algemeen goedgekeurd.

— Het voorgenomen bezoek onzer Koningin aan Duitschland is ten deele van huishoudelijken aard, dewijl een gedeelte der nalstenschap van wijlen haren Gemmaal in Coburg door haar, als uitvoerster van zijnen uitersten wil, geregeld worden moet.

— Prins Adalbert van Pruisen begaf zich laatstleden zaterdag op het admiraliteitsjagt Fire Queen van Portsmouth naar Spithead, om het aldaar geankerd, uit Japan en China teruggekeerd Pruisisch fregat Ancona te bezoeken.

— De Liverpool Mercury deelt het vreemdruident bericht mede dat in den laatste tijd verschillende gevallen zijn voorgekomen, waartoe het bleek dat schepen in volle zee met opzet doorboord en gesonken zijn, om de hooge verzekeringsprijzen te kunnen magtig worden, tot welk doel zelfs op kleinere schepen eene geheel nieuwe soort van dienst georganiseerd zou zijn.

— The Morning Post behelst eene redenering over de zaken van Italië, waarin gezegd wordt: „Indien men tegen Garibaldi uitsluitend militaire maatregelen neemt, dan zullen die maatregelen ter zee en te land natuurlijk onvolkomen zijn, en hetgeen van den toestand zal niet worden weggenomen. Als de bezettingen van Palermo en Messina op de Garibaldianen vuren, zouden zij aan iemand gelijk zijn die op een kruidmagazijn schoot, om de gevaren af te wenden die uit de aanwezigheid daarvan ontstaan konden. De militaire maatregelen zullen zonder uitkomst blijven, zoo zij niet van handelingen eener vastberaden maar verzoepende staatkunde vergezeld gaan.

De zaken van Italië houden de openbare meening nog altijd nagenoeg uitsluitend bezig, en tegen de officiële dépêches, die alles in het gunstigst licht doen voorkomen, stelt men de anders luidende over. Sommigen willen dat de vrijwilligers die Garibaldi verlieten daarbij een bevel van dien generaal zelf hebben uitgevoerd, die hun een rendez-vous gegeven en hen verstoord zou hebben om hen afzonderlijk te doen inschepen, terwijl zijn onzekere marsch in Sicilië geen ander doel heeft dan om zijne platinen en het punt zijner ontcheeping te verbergen.

FRANKRIJK.

PARIS 13 Augustus.

(Particuliere Correspondentie.)

De zaken van Italië houden de openbare meening nog altijd nagenoeg uitsluitend bezig, en tegen de officiële dépêches, die alles in het gunstigst licht doen voorkomen, stelt men de anders luidende over. Sommigen willen dat de vrijwilligers die Garibaldi verlieten daarbij een bevel van dien generaal zelf hebben uitgevoerd, die hun een rendez-vous gegeven en hen verstoord zou hebben om hen afzonderlijk te doen inschepen, terwijl zijn onzekere marsch in Sicilië geen ander doel heeft dan om zijne platinen en het punt zijner ontcheeping te verbergen.

Verder zegt men dat de baron Ricasoli een brief aan den Koning geschreven heeft, waarin hij de handelwijze van Garibaldi goedkeurt en verklaart dat, naardien men Rome niet aan de Italianen geven wil, het hunne zaak is het zelf te nemen. Dit gerucht komt vrij onwaarschijnlijk voor, maar mogt het waar zijn, dan zou zulk een dadelijk bewijs dat Ricasoli eerlang op nieuw aan het bewind zal komen, bijaldien het te Napoleontischgezind Ministerie Ratazzi voor de volksmanifestatie bezwijken en Victor Emmanuel, om zich naar het constitutioneel gebruik te voegen, een meer vrijzinnig Kabinet, in den geest der beweging, nevens zich roepen moest.

De markies Pepoli, Italiaansch minister van koophandel en met den Keizer verwant, is hier aangekomen, en zijne reis heeft, naar geloofd wordt, niet alleen op het handelsverdrag tussehen Frankrijk en Italië, maar ook en voornamelijk op de zaken van Rome betrekking. Hij zou er, in gelijken geest als Prins Napoleon, in den zin der eenheidspartij, bij den Keizer op moedige aandringen dat de Fransche Regering het uiterste tijdstip bepaalt, na verloop waarvan hare troepen Rome verlaten zullen. Ook zegt men dat de markies met het voorstel belast is om Rome door een gemengd Fransch en Italiaansch garnizoen te doen bezetten. Wierd dit voorstel, wat de meesten echter onmogelijk achten, verwezenlijkt, dan mag men zich verzekerd houden dat de Paus Rome door de eene poort verlaat op denzelfden dag waarop de eerste Italiaansche soldaat het door de andere binnentreedt.

De nieuwe Spaansche gezant, generaal Concha, werd heden door den Keizer in het paleis der Tuileriën ontvangen, en reikte hem zijne geloofsbrieven over. Ofschon hij in de toespreek welke hij tot Z. M. zigtte met geen enkel woord van Mexico gerept heeft, zegt men nogtans dat, na het innemen der hoofdstad Mexico door de Franschen, de onderhandelingen tussehen Frankrijk en Spanje over een gemeenschappelijk handelen in dat land hervat zullen worden.

La Patrie behelst een artikel over de zaken van Servij, hetwelk met de dépêches overeenstemt die zegt dat de conferentien te Konstantinopel tot geenlei uitkomst geleid hebben, en bewijst dat Frankrijk besloten heeft zijne van de Engelsche afgezonderde staatkunde te diep zake te blijven volhouden. Desniettegenstaande moet ik doen opmerken, hoe de liberale partij hier met leedwezen ziet dat Frankrijk zich lange hoe meer van Engeland afscheidt, om tot Rusland toe te naderen. De Engelsch-Fransche alliantie had veel invloed op onze Regering uitgeoefend om haar tot binnenlandse hervormingen te nopen. Engeland vertegenwoordigt het parlementair liberalisme in Europa, en ongaarne ziet men dus die afscheiding.

Er zal geene officiële ontvangst van het Corps Diplomatique op de Tuileriën plaats hebben; alleen zijn de te Parijs geaccrediteerde gezanten tot bijwoning van een groot bal uitgenoodigd, dat morgen avond te Saint Cloud gegeven wordt, waar men zich alleen tot afzonderlijke gesprekken zal bepalen, en zijn best doen om uit de woorden die de Keizer tot den een of anderen vreemden gezant rigten zal de Keizerlijke gedachten uit te voochen, hetgeen echter, zoo als ik u hier behoef te leeren, alles behalve gemakkelijk valt.

De Keizerin vertrekt den 16 dezer naar Biarritz en de Keizer twee dagen later naar het kamp van Châlons, van waar hij insgelijks naar Biarritz gaat. Eerst later heeft, naar nog altijd beweerd wordt, de ontmoeting tussehen hem en den Koning van Pruisen plaats.

Een nieuw staaltje van de vicialta der bladen die naar de Keizerlijke goedkeuring streven, is het volgend artikel in een daarvan: Heden morgen ten tien ure zag men eene eerwaardige tachtjarige dame, aan den arm harer dochter, die ongeveer vijftig jaren telt, het in aanbouw zijnde nieuwe Théâtre Français bewonderen. Het was de eerwaardige mevrouw Peron, op wier borst het eerekrans prijkt, en die jaarlijks om dezen tijd eene groote wandeling maakt, om, zegt zij, de grootheid werken te bewonderen, in den loop des jaars door den Keizer volbragt.

— Een brief uit Napels aan het Journal des Débats zegt dat de vier afgevaardigden der linkerszijde, de heeren Calvino, Fabbri, Cadolini en Mondini, die aldaar doorgereisd zijn om Garibaldi te gaan zien, openlijk het gerucht wederom hebben, als zouden zij met eene zending der Regering bij dien generaal belast zijn.

— Uit Madrid meldt men dat de heer Diego Coello, gezant van Spanje in België, zich eerlang op zijnen post zal begeven.

BELGIË.

Brussel 13 augustus. — De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft heden met 76 stemmen van de 87 tegenwoordige leden het wetsontwerp aangenomen, houdende goedkeuring van het handelsverdrag met Engeland. De Gentsche afgevaardigden hebben op 2 na ook hunne stem aan dit ontwerp geschooken.

DUITSCHLAND.

Berlijn 13 augustus. — De Kamer der Afgevaardigden zette heden hare beradslagingen over het budget voort, en heeft het voorstel der commissie tot vermindering van het getal der hooge geregtshoven aangenomen.

Heden hield de commissie voor de marine hare eerste zitting. De minister van oorlog van Roben was persoonlijk daarbij aanwezig, en schetste mondeling het plan tot daarstelling van een vloot, dat binnen zeven jaren uitgevoerd zou worden en waarvoor 45 millioen daalders zal worden gevorderd, namelijk 19 voor het aankleppen van havelen en 26 voor het bouwen van schepen. Deze grondslagen werden als billijk erkend, maar de groote meerderheid der leden van de commissie verklaarde zich nogtans tegen de voorstellen der Regering, omdat de aanwijzing der middelen tot dekking der uitgaven ontbrak, ofschoon de commissaris van het ministerie van financien onder anderen op de vermeerderde bronnen van inkomsten uit de belasting op de brandstoffen wees.

— Ludmila Aming, de uitgeefster der Gedenkschriften van Varnhagen, is voornemens van het tegen haar geveld vonnis in hooger beroep te komen, maar zal tevens denkelijk Berlijn met der woon verlaten en zich te Zurich vestigen.

— Men verneemt dat de toetreding van Brunswijk tot het Fransch-Pruisisch handelsverdrag gisteren hier ontvangen is.

— Uit Hamburg meldt men ten aanzien van de beradslagingen der commissie voor de kust-verdediging, dat, na den afloop van de werkzaamheden der technici, de vroeger beraamde versterkingswerken zijn goedgekeurd, waartoe ook het werk bij de Jungferburg in de monding der Weser behoort, dat voor tussehen de 5 en 600,000 daalders kan worden gesteld. De flotille in de Oostzee, uit twee gepantserde schepen bestaande, zal, bij aansluiting aan de Pruisische marine, in eene Pruisische haven geborgen worden. Voor de Noordzee-flotille, 6 gepantserde schepen en 3 kanonnenbotten stek, biedt Hannover de haven van Geestemünde aan, die voor de som van anderhalf millioen tot opening van schepen kan worden bekwaam gemaakt, terwijl Pruisen de oorlogshaven aan de Jade, die in den loop des jaars 1864 grotendeels voltooid zal zijn, ter beschikking stelt.

München 12 augustus. — Beieren en Wurtemberg hebben zich verklaard over het verlangen van Oostenrijk, op zijne intreding in het Tolverbond betrekkelijk. Die beide Mogendheden slaan eene buitengewone samenkomst der Conferentie te Berlijn voor, om over de voorstellen van Oostenrijk te beradslagen.

Per Telegraaf.

LONDEN 14 Augustus.

Uit New-York zijn berigten van 4 dezer ontvangen, volgens welke Lincoln 300,000 man boven de reeds gevraagde opgeroepen heeft. Hij weigert negerregimenten aan te nemen, maar wil wel de Negers als landbouwers in dienst stellen. Eene verkenning der Noordrijken naar Petersburg is, na een ligt gevecht bij het Zuidelijk kamp, teruggeslagen. De Noordrijken onder Pope zijn de Rapidan overgetrokken, en hebben Orangecourt bezet, en twee regementen Kavalerie der Zuidrijken te hebben verdreven.

Den 5 dezer meldt men weder dat eene ligting van 300,000 man militie is bevolen. Als het vroeger gevraagd getal den 15 augustus niet voltallig is, moet het door conscriptie worden gecompenseerd. Het gerucht liep dat de Zuidrijken Richmond ontruimd zouden hebben, uit hoofde eener daar heerschende epidemie, en dat zij den Zuidrijken bever der James rivier hebben bezet.

PARIS 14 Augustus.

De Moniteur deelt de redevoering mede, door den generaal Concha bij gelegenheid zijner ontvangst door den Keizer gehouden. Zij luidt: „De Koningin geëert mij den Keizer de verzekering der gevoelen van oprechte genegenheid en sympathie te geven, welke het Fransche Volk haar inboezemt; gevoelen die door het Spaansche Volk gedeeld worden, dat, even als de Koningin, de belangstelling in den roem en voorspoed van Spanje zeer op prijs stelt, onderscheiden maalen door den Keizer en de Fransche Natie aan den dag gelegd. H. M. voert den levendigen wensch om de betrekkingen van wederzijdsch vertrouwen te onderhouden, en zal zich gelukkig achten dat de banden blijven bestaan, die de beide Volken vereenigen.“

De Keizer heeft hierop geantwoord: „Door mij is geene gelegenheid verzuimd om de Koningin van Spanje mijne levendige sympathie en de Spaansche Natie mijne hooge achting te betuigen. Het verband van gevoelen, tussehen ons gezeten, heeft mij dan ook evenzeer verrast als bedroefd. Wat hiervan is, de keuze der Koningin doet eene onpartijdige beoefening der gebeurtenissen verwachten. Ik stel op hoogen prijs — twijfel daar aan niet — de verzoene voorneemens, welke u, in deze Keesche onstabiliteiten, eene zending hebben doen aannemen. Het hangt slechts van de Koningin af, om in mij steeds een oprecht bondgenoot te hebben, en het Spaansche Volk een oprechten vriend te doen behouden, die zijne grootheid en zijnen voorspoed wensch.“

Verder deelt de Moniteur mede, dat de heer Cordou tot procureur-generaal van Parijs is benoemd ter vervanging van den heer Chaix d'Est Ange, die tot andere functien geroepen is.

Nog meldt het officiële blad, dat de Memorial des deux Sévres eene eerste waarschuwing heeft ontvangen.

BERLIJN 14 Augustus.

De Ministeriële Sternzeitung van heden spreekt in een hoofdartikel over de bestaande vrees voor een crisis, waartoe de beradslaging der afgevaardigden over de begroting van oorlog aankleding zou kunnen geven. Volgens dat blad bestaat de groote onzekerheid daarin, dat de Constitutie niet voldoende wijziging er gedaan moet worden, wanneer de begroting niet tijdig tot stand komt. Men kan, volgens betzels, niet verwachten dat de Regering zou bewilligen in eene inkrimping der begroting, waardoor het werk der reorganisatie van het leger vernietigd zou worden. De Regering zou hare heiligste plichten verzaaken indien zij, tot voltooiing van eene voor het welzijn des Staats onvermijdelijk geoordeelde hervorming, niet vtn haar constitutioneel gezag in de volke uitte streeklied gebruik maakte. Mocht men ongelukkiger wijze niet tot overeenstemming kunnen geraken, dan zal de Staatsregering ongetwijfeld hare verdere handelingen regelen naar de regten en plichten die de Grondwet haar toekent; en de Sternzeitung is gemagtigd om de hatelijke insinuaties, als of bij de Regering het voornemen van een coup d'état en van ter zijde stelling der Constitutie niet bestaats ten stilligste tegen te spreken. Welken weg de Regering echter eventueel met het oog op de Constitutie zal inslaan, kan alleen van het door de Keizer te nemen besluit afhangen, maar niet vooruit bepaald worden.

WARSCHAU 13 Augustus.

Gisteren, den vrijdag der vereniging van Polen met Liffhauen, had hier eene volksdemonstratie plaats. De vrouwen waren in feestgewaad en droegen driekleurige sjerpen. De handwerklieden besochten de kerken in groote menigte.

TURIJN 13 Augustus.

Het officieel dagblad berigt dat de prefect van Callanissetta zijn ontslag bekoemt heeft, wegens zijn gedrag bij gelegenheid van het bezoek van Garibaldi aan die stad.

De gevoltmagtigde van Portugal heeft heden het huwelijksverdrag tussehen zijnen Koning en Prinses Pia getekend en is vervolgens naar Portugal afgereisd. De Praesors van Paderio, een oppositieblad, behelst bijzonderheden aangaande eene ontmoeting tussehen de Garibaldianen en de Regeringstroepen op den 7 dezer. Het blad voegt er echter bij dat die ontmoeting aan het toeval te wijten was.

RAGUSA 13 Augustus.

Het gerucht van maandag eindigde met de neefslag der Magnagrijnen, die zich een uur ver terugtrokken, maar door de Turken niet vervolgd werden.

LONDEN 14 Augustus.

Extrictie Waren eil. — Metak. Uzer zeer gunstige

op 54/ a 55/ Koper £ 96. — Talk in loco, Aug./Sept. 49/3, Oct./Dec. 50/ a 50/3. De markt was flauw. Heden werden afgeleverd 117 v.

LIVERPOOL 14 Augustus. Katoen. Heden zijn 10,000 b. afgedaan tot 1/4 a 1/2 d. hoogere prijzen.

NEW-YORK 5 Augustus. Goud 14 1/2 agio. — Koers op Londen 126 1/2. — Katoen 48 1/2 c. — Meel stijgende. — Illinois 57 1/2.

MADRID 13 Augustus. Spanje 2 pc. 44; dito 3 pc. 49.45.

LONDEN 14 Augustus. De Gecons. 3 pc. 93 1/2. Rusland 5 pc. 97; dito (1862) 93 1/2; dito 4 1/2 pc. 90 1/2. Spanje 2 pc. 44 1/2. Mexico 3 pc. 28 1/2. Peru 3 pc. 88 1/2. Venez. 4 1/2 pc. 26 1/2.

WEENEN 14 Augustus. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 70.50; dito Nat. 5 pc. 82.40. Wissel op Londen f 128.90.

ANTWERPEN 14 Augustus. België 5 1/2 pc. 99 1/2. Spanje 2 pc. 44; dito Binnenl. 3 pc. 47 1/2. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 54 1/2; dito Nation. 5 pc. 63 1/2.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 14 Augustus.

Uit 's Gravenhage schrijft men aan de Middelburgsche Courant den 12 dezer:

Het wetsontwerp bevattende eene reorganisatie der Delftsche Akademie is thans nagenoeg afgewerkt en zal, naar ik hoor, eerstdaags bij den Raad van State ingediend worden. Door dr. Mulder, leeraar aan genoemde Akademie, is een verloop van één jaar aangevraagd; of dit verloop zal worden verleend, is nog onbekend.

De Raad van State is in de laatste weken druk vergaderd geweest. Zijne werkzaamheden bepaalden zich tot insverre tot het vaststellen van een reglement van orde en het nemen van al die besluiten welke tot zijne huishoudelijke inrigting behooren. De Raad zal zich constitueren in 6 afdelingen; aan 3 afdelingen zal een referendaris, aan de 3 andere een commissie van Staat worden toegevoegd. Daar er op dit oogenblik geene commissie van Staat zijn, zoo mag men verwachten dat het vergelijkend examen, waaraan zich de sollicitanten zullen hebben te onderwerpen, reeds in het begin van den herfst zal gehouden worden. De referendarissen zullen eene bezoldiging van f 1400, de commissie eenen van f 1000 genieten. Met het oog op de vele werkzaamheden die deze ambtenaren te volbrengen zullen hebben op de strenge eischen van het examen en op de uiterst dure levenswijze in de residentie, mag men vragen of deze bezoldigingen niet te gering zijn, en of het niet te vreezen is dat daardoor allen die geen fortuin bezitten van de mededinging zullen worden afgeschrikt. „Gij zult u herinneren dat in der tijd het ontwerp van een wetboek van strafvordering aan den Hoogen Raad ter overweging is aangeboden. Ik kan u thans verzekeren, dat dit collectie met dat ontwerp weinig ingenomen is en bepaaldelijk bezwaren heeft tegen de vele omslagtige formaliteiten, waardoor de verdachte de instructie maanden lang zou kunnen tegenhouden en alzoo het bewijs zijner schuld bijna onmogelijk maken.”

Blijkens het verslag der commissie voor de Staatspoorwegen, hebben de onderhandelingen met het bestuur der Nederlandsche Rijnspoorweg-Maatschappij over het inrigten van gemeenschappelijke stations te Utrecht, Arnhem en Rotterdam, tot dusver tot geene uitkomsten geleid, en vormen nog altijd het onderwerp van voortdurende briefwisseling. De onderhandelingen met de Ned. Centraal-Spoorweg-Maatschappij over het gemeenschappelijk gebruik van het station te Zwolle zijn reeds verder gevorderd, en de commissie vertrouwt spoedig een voorstel dienaangaande aan den Minister van Binnenl. Zaken te kunnen doen.

Bij Koninklijk besluit zijn de volgende controleurs der dir. bel., in- en uitg. regt. en acc. verplaatst, als: naar Amsterdam, voor de actieve dienst J. E. Loder, thans te Rotterdam; naar Rotterdam, voor de verificatie van het kantoor der in- en uitg. regten aldaar, W. F. L. baron van Reede van Oudshoorn, thans te Delfshaven; naar Delfshaven, J. Burgerhoudt, thans te Ouder Amstel; naar Ouder Amstel, J. H. Simon, thans te Bedum.

Door Z. M. is bij het wapen der inf. benoemd bij het 7de reg., tot kapit. van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) de 1ste luit. W. Bellaard Lormier, en bij het personeel van de geneesk. dienst der landmacht tot offic. van gezondh. der 1ste kl. (naar ouderdom van rang) de offic. van gezondh. van de 2de kl. J. J. van Minden, van gemeld personeel.

Den heer mr. C. H. B. Boot, lid van den Raad van State, is eervol ontslag verleend als lid van den raad van bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, onder dankbetuiging voor de in die betrekking bewezen diensten.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandse Zaken is aan J. A. Montijn, te Oudewater, tot wederopzegging vergunning verleend voor eene schroefstoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen tusschen Rotterdam en Utrecht, doch voorloopig slechts uit te voeren tusschen Rotterdam en Oudewater.

's GRAVENHAGE 14 augustus. — H. M. de Koningin en Z. M. de Koning van Wurtemberg hebben heden een bezoek gebracht aan het magazijn van schilderijen en plaatwerken van de heeren Goupil en Comp. Daarna hebben HH. MM. Scheveningen bezocht.

De heer Houmstorff, oud secretaris bij het Russische gezantschap alhier, is te Scheveningen aangekomen en aan het Hôtel Garni afgestapt.

Heden morgen is er wederom een godkoope volkstrein van Amsterdam en Haarlem alhier aangekomen. Die trein bestond gelijk vroeger uit twee buitengewone en den gewonen trein. Zeer groot was het aantal personen, dat de residentie bezocht en dat zich allerwege verspreidde, hetzij om Scheveningen, het Bosch of onze bekoorlijke omstreken op te nemen, hetzij om paleizen, kabinetten, magazijnen, vergaderlokalen enz. te bezichtigen. De lust tot deelneming aan dien trein schijnt steeds toe te nemen.

LEYDEN 14 augustus. — De hoogleeraar C. Pruyss van der Hoeven, die dit ambt bij de medische faculteit alhier sedert december 1824 bekleedt, vierde gisteren zijn 70sten verjaardag. Bij deze gelegenheid werd hem, uit naam van eenige oud-leerlingen, een fraai geschenk in zilver aangeboden.

VLISSINGEN 12 augustus. — De luit. t./z. 1ste kl. H. P. van Boneval Faure is met den 1 september a. s. geplaatst aan het hydrographisch bureau te 's Gravenhage. De luit. t./z. 1ste kl. A. A. 's Graeuwen vervangt hem met dien datum als 1sten officier van 'z. Ms. korvet Prins Maurits.

's GREVELDUIN-CAPELLE 13 augustus. — Gisteren avond is alhier aan het einde der Nieuwe Vaart brand

ontstaan, en niettegenstaande er van alle kanten ten spoedigste hulp werd aangebragt, de brandweer terstond bij de ramp tegenwoordig was en alle autoriteiten al het mogelijke aanwendden om den brand te stuiten, zijn er nogtans vijf huizen afgebrand, door onvermogende personen bewoond, die, naar men vermoedt, nu geheel geruineerd zijn. Gelukkig dat het stil weder was, anders ware de ramp nog veel grooter geweest.

BERGEN-OP-ZOOM 13 augustus. — Men verneemt dat de majoor der genie baron van Voorst tot Voorst, eerstaanwezend ingenieur in deze vesting, in rang is overgeplaatst naar den Helder en aldaar als eerstaanwezend ingenieur is benoemd, en dat de majoor der genie del Campo, genaamd Camp, eerstaanwezend ingenieur te Deventer, is benoemd tot eerstaanwezend ingenieur te dezer stede.

ZWOLLE 12 augustus. — Heden waren eenige werklieden bezig een zoogenaamd heistek of een driesprong, die dienen moest voor een heiblok, op te rigten. Men had eenige paaltjes in den grond geslagen, waartegen de einden van de palen een steunpunt moesten vinden; een dier paaltjes raakte los, waardoor de sprong met ontzettende kracht nederstortte. De meeste der werklieden maakten zich uit de voeten; drie hunner echter geraakten onder het gevaarte en zouden zeker verpletterd zijn, indien de grond daar ter plaats niet buitengewoon los ware geweest. De werklieden zonken daardoor diep in het zand weg; zij werden spoedig door hunne makkers gered, en toen bleek het dat allen in leven waren; een is er met vele kneuzingen afgekomen, een ander is met eene boot naar zijne woning vervoerd, terwijl de derde, die het minst vervoerd konde worden, in eene keet, die in de nabijheid van de plaats des onheils staat, is opgenomen.

78ste Algemeene Vergadering DER MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

De algemeene vergadering der Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen werd ll. woensdag morgen hervat. Het eerst was nu aan de orde het 6de punt van beschrijving; een voorstel van het hoofdbestuur, strekkende a, dat de Vergadering eene commissie benoeme, bestaande uit het hoofdbestuur en de afgevaardigden van vier departementen, aan welke zij opgedragen het ontwerpen van een adres aan de Regering, haar verzoekende eene voordragt van wet te doen, regerende de schoolpligtigheid; b, dat het hoofdbestuur gemagtigd worde dit adres op een voor het belang der zaak meest gunstig tijdstip der Regering aan te bieden.

Het departement Helder ondersteunt het voorstel niet, als in strijd met de regten der ouders en met de Grondwet, en omdat de schoolpligtigheid in de uitvoering tot vielerlei moeilijkheden aanleiding moet geven. Het stelt als amendement voor, een middenweg in te slaan, en zich te wenden tot de Regering, met opgave van zijdelingsche middelen, die het schoolgaan konden bevorderen; doch dit amendement wordt niet ondersteund. Leyden keurt het voorstel goed, doch had gewenscht een onderzoek hoe de zaak in andere landen werkt, en leest eenige regelen voor van een brief uit Pruisen, die ten voordeele getuigen.

Nadat door een volgend spreker de zaak uitvoerig bestreden was, wordt ze door Moordrecht voorgestaan, die wel wenschte andere middelen, maar uit ervaring zijner woonplaats aantoonde, dat die ongenoegzaam zijn en men tot schoolpligtigheid zal moeten komen. 's Gravenhage is vóór de zaak, tracht de aangevoerde bezwaren te ontzenuwen, en acht de grootste moeilijkheid gelegen in den vorm, hoe dien te vinden, die het minst krenkend is voor de vrijheid. Rotterdam meent dat schoolpligtigheid het enigste middel is, maar gelooft dat een wetsvoorstel daartoe niet door de Vertegenwoordiging zou worden aangenomen, als nog geenzins in den geest der Natie, weshalve het als amendement eene bijvoeging voorstelt, strekkende dat de Maatschappij het publiek tracht in te lichten omtrent de noodzakelijkheid der op te leggen verpligtig. Utrecht zegt, dat er leden der Maatschappij zijn, die, bij indiening van het voorgestelde adres, een tegen-adres zouden indienen. De afgevaardigde spreekt echter niet tegen, maar drukt er op dat er sprake moet zijn van leerplichtigheid, met onderzoek naar de resultaten. Utrecht ziet met genoegen de zaak ter sprake gebragt, doch acht ze niet wenschelijk; het zet uitvoerig en met feiten gestaafd zijn denkbeelden uiteen, en wenscht, daar de zaak nog zeker wel uitstel duidt, ze aangehouden te zien. Verder spreken nog in onderscheiden zin de departementen Zalt-Bommel, Nieuw-Lekkerland (dat vreesd voor de uitlokking van dusdanige wet te met zoo vele moeite tot stand gebragte, nauwelijks ingevoerde schoolwet van augustus 1857, op losse schroeven te stellen) en Zwammerdam. Utrecht toont aan, dat alle groote rigtingen hier te lande de schoolpligtigheid (natuurlijk niet de bloot zedelijke, die niet bij wet behoef verklaard te worden, maar die met dwang, met boete, ja gevangenisstraf, zoo als in Pruisen) veroordeelen, blijkende daaruit dat de heeren Groen van Prinsterer, van Nispen en Thorbecke zich gelijkelijk er tegen verklaarden, even als in België zoowel de liberale als de clericale partij, enz. Alnu wordt door het departement Utrecht een amendement ingediend, strekkende om de aanhangige zaak in handen te stellen van eene commissie van 5 departementen nevens het hoofdbestuur, ter fine van nader onderzoek en rapport, alsdan te brengen op de punten van beschrijving voor de volgende vergadering.

Nadat nog het departement Hien heeft gesproken en het hoofdbestuur nog kortelijk het begrip van vrijheid ten deze heeft toegelicht, worden de discussien gesloten en het eerst in stemming gebragt het amendement Utrecht, als de verste strekking hebbende; het wordt aangenomen met 375 tegen 103 stemmen. Daardoor vervalt die over het amendement Rotterdam en over het voorstel zelf.

De voorzitter benoemt de in het amendement bedoelde departementen: Dordrecht, Groningen, Moordrecht, Utrecht en Assen.

Het laatste van het hoofdbestuur uitgegane voorstel betreft het hulp personeel ter algemeene secretarie en zijne bezoldiging. Het strekt tot weglating van de woorden „amanuensis” en „klerk” in art. 67 der wet, en om als salarissen voor het hulp personeel in eens te bepalen f 1300 (wajissen de amanuensis had f 1000, en het gezamenlijk bedrag voor dien, den klerk en den bode bedroeg f 1750).

Dit punt wordt zonder discussie bij acclamatie aangenomen.

Na de pausering komt in beraadslaging punt VII. Het departement Dordrecht had voorgesteld:

„Van ieder der door de Maatschappij eene premie waardig gekeurde werkes een exemplaar aan de departementen af te geven om, overeenkomstig het doel dat de Maatschappij zich voorstelt, die boekjes onder het oog van schoolonderwijzers en gebruikers van schoolboeken te kunnen brengen en het gebruik er van te bevorderen.

„De uitvoering aan het hoofdbestuur op te dragen.

„Voor de uitvoering jaarlijks een bedrag uit het schoolfonds ter beschikking te stellen, — en zoo het blyken mogt, dat de toezending van al de bekroonde werkes te groote uitgaven mogt vorderen, alsdan de toezending te beperken alleen tot die, welke zich zoowel door inhoud als prijs het meest aanbevelen.”

De afgevaardigde van het voorstellend departement, na het van den secretaris op gisteren te dezer zake gehoorde, trekt het voorstel in.

De Vergadering gaat over tot punt VIII. Het departement Enkhuizen stelde voor:

„I. Dat de wenschelijkheid worde uitgesproken van leeskamers, met daaraan verbonden voorlezingen, voor den werkenden stand.

„2. Dat het hoofdbestuur gemagtigd worde eene som van f 3000 op de begrooting uit te trekken, om de departementen in de eerste jaren te gemoot te komen in de kosten.

„3. Desgelijks jaarlijks voor p. m. f 500 zoodanige geschriften aan te koopen, als voor het beoogde doel berekend zijn, en deze aan de departementen, op hunne aanvraag, ten behoeve hunner leeskamers te verstrekken of tijdelijk in gebruik te geven.”

De afgevaardigde van Enkhuizen spreekt tot toelichting en aanbeveling; hij laat de punten 2° en 3° gaarne aan het oordeel der Vergadering over, doch zou gaarne de wenschelijkheid, in het eerste lid opgenomen, zien uitgesproken. Het voorstel wordt besproken door Middelburg, dat het gemendeerd wenscht te zien, in dien zin dat alinea 1 in haar geheel blijft, maar de volgende worden gewijzigd, in dier voege dat aan eene commissie van het hoofdbestuur en 5 departementen worde opgedragen een onderzoek in te stellen naar de uitvoerbaarheid, in verband met de geldmiddelen der Maatschappij; door het hoofdbestuur, dat het met Enkhuizen in beginsel volkomen eens is, maar met bijzonderen nadruk wijst op de financiële bezwaren; Wijk bij Duurstede, dat splitsing verlangt, Rotterdam, en nog kortelijk door Enkhuizen. De voorzitter brengt nu, op verzoek van 5 departementen, het eerste lid in stemming, hetwelk wordt aangenomen met 398 tegen 137 stemmen.

Het amendement door Middelburg voorgesteld, door Enkhuizen overgenomen, wordt bij acclamatie aangenomen. De voorzitter benoemt de departementen in het amendement bedoeld: Enkhuizen, Middelburg, Arnhem, Zwammerdam en 's Hertogenbosch. De Vergadering gaat over tot punt IX. Pekela stelde voor: „dat in art. 9, sub. litt. E., twee duizend gulden worde uitgetrokken, van welke aan de departementen op aanvraag eene som verleend worde tot bestrijding der kosten, die noodzakelijk zijn ter oorzake van volksvoorlezingen en het verspreiden van volks geschriften.” Dit voorstel wordt besproken door eenige departementen, en bestreden door het hoofdbestuur, op grond dat door de meerderheid der departementen ten vorigen jare eene ongunstige meening is uitgesproken en er sinds niets is gebeurd wat die meening zou kunnen wijzigen; anderdeels op grond van het financieel bezwaar, dat bij verminderde inkomsten zwaar moet wegen.

Rotterdam wenscht bij amendement het voorstel te wijzigen in dien zin, om een 8tal departementen, die blyken uit eigen middelen niet er in te kunnen voorzien, tot dit doel hoogstens 3 jaren te subsidiëren, en zulks met afwisseling telkens 8 andere departementen.

Het hoofdbestuur bestrijdt het voorgestelde. Het wordt deze door Harderwijk ondersteund, dat ontraadt het voorstel Pekela aan te nemen, en wenscht dat de kleinere departementen, waartoe ook Harderwijk behoort, in eigen kring werkzaam zijn, en niet altijd en altijd meer subsidie van de algemeene kas bedelen.

Zwolle spreekt voor het voorstel en verdedigt het hoofdbestuur tegen miskenning. Nadat het hoofdbestuur en enkele afgevaardigden nog kortelijk de zaak hebben toegelicht, ontstaat de vraag over wat, het voorstel zelf of het amendement, eerst te stemmen. Wordt in eerstgenoemden zin beslist, daar het voorstel vallende, het amendement van zelf valt.

Het voorstel wordt verworpen met 431 tegen 66 stemmen. Komt in behandeling punt X, voorstel van het departement Dokkum: „Dat de algemeene vergadering besluite, dat door de Maatschappij worde uitgegeven eene bloemlezing uit de Nederlandsche dichters der 18e en 19e eeuw, als een vervolg op en bewerkt in den trant van de vroeger uitgegeven bloemlezing van J. R. Eilers Koch en J. R. Eilers.”

Bij de discussiën over dit punt wordt met nadruk gewezen op de bezwaren zoo van materiële als van anderen aard en op het noodlooz, daar er zoo vele reeds bestaan; ook op de onmogelijkheid om ze volledig te maken, omdat er nog onvermumbare „stokbewaarders” der muzen bestaan, enz. Het voorstel wordt bij acclamatie verworpen.

Punt XI. Het departement Westelijk gedeelte van Zuid-Beveland zegt dat er meermalen op gewezen is, dat de drukkosten der Maatschappij een zeer aanzienlijk deel haar inkomsten verslinden. Vermits nu het oordeel over het al of niet noodzakelijke en nuttige van sommige dier uitgaven zeer verschillend is, stelt het voor: „Dat er eene commissie worde benoemd, ten einde te onderzoeken of die kosten niet tot een lager cijfer behooren teruggebragt te worden, — en zoo ja, de middelen aan te wijzen, door welke dit doel kan bereikt worden.”

Het voorstellend departement wenschte voornamelijk de gedrukte stukken van administratieve aard verminderd en daarop bezuinigd te zien, ten einde gelden voor nuttiger doeleinden beschikbaar te hebben. Na de toelichting verklaart het hoofdbestuur geen bezwaar te hebben tegen het benoemen der bedoelde commissie. Rotterdam acht zulks niet noodig, maar wil het punt van bezuiniging ten deze aan de voorstellen van het hoofdbestuur overlaten; dit echter is van andere meening, omdat het, door reglementaire bepalingen gebonden is; Rotterdam bedoelt ook slechts dat er voorstellen van het hoofdbestuur zullen uitgaan; Leeuwarden verklaart zich er tegen, als uitgaande van wantrouwen; de voorsteller wijst dat vermoeden verre af; Zutphen wil den voorsteller in bedenking geven, het voorstel in te trekken, wijl het te Zutphen niet juist begrepen werd, daar men meende dat de drukkosten te hoog waren; men had te Zutphen het werk van een jaar voor f 5000 minder willen aannemen, enz.; het voorstellend departement weerspreekt dit en blijft bij het voorstel zoo als het is bedoeld.

Bij stemming wordt het voorstel aangenomen. Tot de bedoelde commissie worden benoemd de departementen: het voorstellend depart., nevens Amsterdam I, 's Gravenhage en Tiel.

Punt XII. Het departement Loenen a/d Vecht stelde voor: „dat er overeenkomstig de bepalingen der algemeene wet eene commissie worde benoemd, ten einde te beantwoorden de vraag: „Hoe moeten volksvermaken worden ingerigt, zullen zij vallen in den volksgeest en gunstig werken op het volksleven?”

Na zeer korte toelichting wordt het voorstel bij acclamatie aangenomen. Tot de bedoelde commissie worden benoemd het voorstellend departement, nevens Zalt-Bommel, Breda en....

Het XIIde punt, door Baard voorgesteld, betreft eene wijziging te brengen in art. 26 der algemeene wet, strekkende om de keuze van afgevaardigden tot de leden van het afvaardigend departement zelve te beperken, om te verhoeden dat niet enkele namen, die nu schier elk jaar voor verschillende departementen voorkomen, presie oefenen op de Vergadering. Baard meent dat dit na de toegestane reiskosten te eerder kan bepaald worden.

Het voorstel vindt bestrijding, omdat vele kleine departementen geschikte personen zouden missen; op grond dat het de vrijheid zou belemmeren, enz. Bij stemming wordt het verworpen.

Punt XIV. Het departement Alphen en Oudshoorn uit de overweging dat de oprigting van meer dan één departement binoen den kring eener gemeente doorgaans geschiedt ten nadeele van het reeds gevestigde, en het hoofdbestuur zich door dat niet laat voorlichten, wenscht, ter handhaving der regten van de reeds bestaande departementen, in artikel 9 der wet de bepaling opgenomen:

„Het hoofdbestuur zal tot de oprigting van zoodanig tweede departement geene toestemming geven dan na zich vooraf omtrent het wenschelijke en doelmatige der vestiging van een tweede departement door het bestuur van het reeds bestaande departement behoorlijk te hebben laten voorlichten. Bij voortdurend verschil van inzicht tusschen het hoofdbestuur en het gevestigde departement, wordt de zaak ter beslissing voorgesteld aan de algemeene vergadering.”

Het hoofdbestuur heeft de strekking van dit voorstel, als in zijn oog belemmerend voor de uitbreiding der Maatschappij, met nadruk bestreden, ontkennende tevens de waarheid der in het motief aangevoerde bewering. Het voorstellend departement protesteerde daartegen en persisteert bij zijn voorstel. Het hoofdbestuur verdedigt zich en grondt zich op de wet, wat betreft de noot onder het

voorstel, doet zien dat het wel was voorgelicht en geeft een overzicht van het gebeurde, waaruit dit voorstel is voortgevloeid.

Na nog eenigen woordenstrijd, die dikwerf van vinnigheid niet was vrij te pleiten, en waarin ook het nieuw opgerigte departement Alphen en lage zijde van Aarlander-veen zich mengde, wordt het voorstel bij acclamatie verworpen.

Hiermede waren de punten ter beschrijving afgelopen. Na eene interpellatie van het departement Zijdecarspel, dat, ten gevolge van het eerst in stemming brengen van het voorstel van Pekela, en niet alvorens van het daarop door Rotterdam voorgelagen amendement, den voorzitter wilde uitgenoodigd hebben zich voortaan bij het in stemming brengen aan de wet te houden; maar welk incident, na repliek des voorzitters, geene verdere gevolgen had, bedankte het voorzittend departement den voorzitter voor zijne goede leiding, en werd de Vergadering met een toepasselijk woord gesloten.

DE KERMIS.

Er zijn weinig warme menschevrienden, die de overtuiging niet omdragen en, zoo vaak er gelegenheid toe is, uitspreken, dat onze tegenwoordige kermissen verbetering behoeven. Eene afschaffing toch — aangenomen dat zij wenschelijk mogt zijn, en daartegen is ook nog wel iets in te brengen — zal ongetwijfeld nog lang tot de pia vota behoeven! Zoo diep ingeworteld is het gebruik onder het volk, dat het niet met een tooverslag is op te heffen, maar dat is hiermede als met de afschaffing van sterken drank („kermis houden” en drinken is helaas bij velen synoniem), het volk moet zedelijk verbeterd; zijn smaak, zijn schoonheidsgevoel moet ontwikkeld en geleid worden, en zijn beter-ik zal een afschuw krijgen van vermaken, waarop men niet met een gerust hart kan terugzien.

Niemand misgunt intusschen den werkman de verpoozing, de uitspanning, die voor hem in den letterlijken zin „maar eens in 't jaar komt.” Maar laat vooral ieder, die door beschaving of vermogen hooger staat, een voorbeeld geven van ordelijke, gepaste vrolijkheid.

Doch, zoo voortgaande, bemerkten wij gevaar te loopen in eene reeks van gemeenplaatsen en herhalingen te vervallen. Een nieuw denkbeeld aan te geven om het kermis-houden te verbeteren, is bijna even ondoenlijk als de kermis af te schaffen, want honderde malen werd de zaak op allerlei wijzen onderzocht en besproken, en wij behooven niet te herinneren tot welke onbetekenende uitkomst dit leidde. Nemen wij dan ook thans nog de wereld zoo als zij is — niet zoo als zij wezen moest, en slaan wij een vlugtigen blik op onze kermis.

Er is toch waarlijk veel onschuldig genot voor een spotprijs te koop. Willt ge 't van nabij zien? Houdt dan een oogenblik stil voor een der schier ontelbare „établissements de photographie,” zoo als er met allerlei variatiën en spelfouten op te lezen staat; ziet die begerige blikken op de tentoongestelde portretten, die u dikwerf een zonderling bewijs opleveren van de onhandige wijs waarop de „professor” zijn vak uitoefent; ziet den triumfantelijken blik van het dienstmeisje dat aan den arm van haren uitverkorenen vriend, ieder met een portret gewapend, achter het scherm van zulk een tentje te voorschijn komt, ... en de hartstogtelijkste bestrijder van kermisvreugd zal moeten bekennen dat het al een zeer onschuldig genot is, zijn portret te laten maken. Men zegge niet dat het hieraan bestede geld wellicht nuttiger had kunnen worden uitgegeven; valt toch de dienstbaren niet hard, dat zij ook medegesleept worden door de portret-woede onzer eeuw, want zij zoudt ge u in deze dagen schamen, als ge ook uwe „Cartes de Visite” niet hadt laten maken en in uw huis voor het minst niet één photographisch album bezat.

Als eene voorzeker even verdedigbare uitspanning noemen wij hierna de vele — en daaronder uitmuntende — gelegenheden om in goed gezelschap, goed gezeten, goede muziek te hooren. De flinke geïmproviserde tuin met het kolossale nevengebouw, dat de heer den Toom weder liet oprigten aan de Blaak, achter het beursgebouw — bijna schreeven wij: op het terrein des pas perdu van de beursbezoekers — de fraaie zalen en tuin van de Place des Pays-Bas van den heer Doon, de zaal de Maas van den heer Leygraaff, met en benevens de Onderofficiëren-Sociëteit in de Lange Warande, het Nieuwe Rotterdamsche Koffijhuis op de Korte Hoogstraat, Frascati van den heer Kiel, de Salon des Variétés van den heer Lourens enz. enz., bieden allerlei gelegenheden aan om zich een weinig te verpoezen, en te gelijk wat goeds te hooren. In hooge mate kan dit gunstig getuigenis ook worden afgelegd van de Matinées en Soirées, welke door de zorg van de heeren Jos. Beltjens en A. J. de Boer in den Doel gegeven worden, en waarop voor eene rijke afwisseling van muziekale genot is gezorgd. Het wereldberoemde onder ons ook reeds te regt gewaardeerde muziekcorps van het regement grenadiërs en jagers, doet zich daar mede hooren en verdient wel eene afzonderlijke beschouwing, waarom wij dan ook hopen hierop morgen terug te komen.

Van muziek sprekende, denken wij natuurlijk tevens aan de orgels die, — de goede niet te na gesproken, maar hun getal schijnt te gaan dunnen — het er op toe leggen om alle werk met het hoofd bepaald onmogelijk te maken voor wien zich niet in eene kalme binnenkamer kan verschuilen. En als we van orgels spreken, denken wij aan zang, aan ijzeren ratels — eene nieuwe uitvinding; de houten maakten geen leven genoeg — en aan al wat leven maakt. En zoo we dan aan zang denken, dan doet zich bij vernieuwing de vraag op, of er toch niets te doen zou zijn om ons straatgezag op afdoende wijs te verbeteren? Ook dit denkbeeld is alles behalve nieuw, en mannen als dr. J. P. Heije hebben het onmogelijke reeds beproefd om ten deze iets goeds uit te werken; maar is de ondervondene teleurstelling wellicht niet grootdeels op rekening van de gebezigde middelen te stellen? Geef den arbeider niet aanstands, in de plaats van zijn zedeloze of minstens zinlooze zotteklap, stijve, deftige gedichten, die hem onbegrijpelijk en vervelend voorkomen, maar laat een onzer wakkere dichters op eene der thans gemassacreerde zangwijzen een luchtig, kluchtig lied maken, bevattelijk en van eene goede moraal, en 't zal misschien langzamerhand wel ingang vinden.

Of ons volk van zang en muziek houdt? — Wie 't nog betwijfelt, wandeel eens door eene onzer achterbuurten, als er in den namiddag een orgeldraaijer verdwaald is. Zie dan die hoofden door de ramen, die uitgestrekte handen met een paar centen om een liedje te koopen, die vrouwen en kinderen rond den draaijenden kunstenaar. Nu hebben wij vertrouwen genoeg in den volksaard, om te gelooven dat die gedichten even gretig zouden gekocht en van buiten geleerd worden, wanneer ze, als onmerkbaar, van iets beteren inhoud en strekking waren geknaard.

Maar keeren wij tot onze kermis terug, en constateren wij in 't voorbijgaan dat de avond van gisteren o. a. bevoes hoe weinig lust alle standen en rangen nog hebben in eene afschaffing. Immers alle schouwburgen, paarden-, spellen en andere „geregeleerde avond-voorstellingen”, zoo als de mannen van de kunst ze noemen, waren even als de meeste der vroeger aangehaalde plaatsen van verpoozing „eivoll”.

Wij hebben in dit blad aan de belangrijkste schouwburgen en tenten reeds een woord gewijd, en ons oordeel over de uitmuntende en rijk gevarieerde toeren in het Cirque Blennow, over het Théâtre Rappo (waar de d.m.es het in de Tableaux Vivants onbegrijpelijk ver in het bewaren van eene kalme houding gebragt en de heeren een tegenovergesteld uiterste bereikt hebben, en zoo gemakkelijk allerhande sauts périlleux maken, dat ge in verzoeking komt het na te doen, of liever, te denken dat gij mannen van gutta percha voor u ziet), over Blanus en de voorstellingen zoowel in de schouwburgen op den Coolingsel en de Kruisade, als in de Salon des Variétés van de heeren Boas en Judels, kon zeer gunstig zijn. Met een enkel woord moeten wij nog van de wonderlijke spelingen der natuur melding maken, ons te aanschouwen gegeven in de fraai gevarnde reuzin Elisabeth, van Weenen, die

